

SPRAWOZDANIE
Z NADZORU PEDAGOGICZNEGO
SPRAWOWANEGO PRZEZ DYREKTORA
OŚRODKA ROZWOJU POLSKIEJ EDUKACJI ZA
GRANICĄ W WARSZAWIE
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019

WSTĘP

Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie powierzenia Ośrodkowi Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą sprawowania nadzoru pedagogicznego nad szkolnymi punktami konsultacyjnymi oraz szkołami i zespołami szkół w Polsce i za granicą, a także wykonywania w odniesieniu do nich zadań organu prowadzącego (Dz. U. z 2017 r., poz.1599) w związku z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz. U. z 2017 r. poz. 1648) oraz w związku z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1658) Dyrektor Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (dalej: Dyrektor Ośrodka) sprawuje nadzór pedagogiczny nad:

- 1) Szkołą Podstawową im. Komisji Edukacji Narodowej, Gimnazjum im. Komisji Edukacji Narodowej oraz Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej (dalej: szkołami w Ośrodku),
- 2) szkolnymi punktami konsultacyjnymi przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: punktami),
- 3) Zespołem Szkół im. Zygmunta Międzyborskiego przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Atenach (dalej: szkołami za granicą)

Dyrektor Ośrodka, sprawując nadzór pedagogiczny podejmuje działania mające na celu podnoszenie jakości procesu nauczania w szkołach w Ośrodku, punktach i szkołach za granicą.

I. Czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego nad nauczycielami zatrudnionymi w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej, Gimnazjum im. Komisji Edukacji Narodowej oraz Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej w roku szkolnym 2018/2019 były wykonywane przez wicedyrektora Ośrodka ds. kształcenia na odległość.

W roku szkolnym 2018/19 w szkołach w Ośrodku w kształceniu na odległość uczestniczyło ogółem 809 uczniów.

- Kształcenie obejmujące realizację programów nauczania uwzględniających podstawą programową kształcenia ogólnego realizowało 195 uczniów, w tym:
 - 83 uczniów w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej,
 - 14 uczniów w trzeciej klasie w Gimnazjum im. Komisji Edukacji Narodowej,
 - 98 uczniów w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej.

- Kształcenie obejmujące realizację programów nauczania uwzględniających ramy programowe kształcenia uzupełniającego realizowało 614 uczniów, w tym:
 - 540 uczniów w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej,
 - 37 uczniów w trzeciej klasie w Gimnazjum im. Komisji Edukacji Narodowej,
 - 37 uczniów w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej.

Do realizacji procesu edukacyjnego w szkołach w Ośrodku zatrudnionych było w roku szkolnym 2018/2019 – 23 nauczycieli, co stanowiło 12 etatów, w tym:

- 23 nauczycieli realizowało programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego,
- 9 nauczycieli realizowało programy nauczania uwzględniające ramy programowe kształcenia uzupełniającego.

Wszyscy nauczyciele zatrudnieni w szkołach w Ośrodku nauczający w systemie kształcenia na odległość posiadają wymagane kwalifikacje do nauczania danego przedmiotu.

W odniesieniu do stopni awansu zawodowego, w kadrze pedagogicznej szkół w Ośrodku było zatrudnionych:

- 12 nauczycieli dyplomowanych,
- 7 nauczycieli mianowanych,
- 4 nauczycieli kontraktowych.

Ewaluacja wewnętrzna

Tematyka ewaluacji wewnętrznej wynikała z potrzeby przeprowadzenia przez każdego nauczyciela szkół w Ośrodku własnej analizy pracy dydaktycznej z uczniami na poziomie każdej klasy. Była również realizacją wniosków i rekomendacji z ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w ubiegłym roku szkolnym. Ewaluację wewnętrzną przeprowadzono w zakresie: *„Współpraca nauczycieli kształcenia na odległość z uczniami, rodzicami w realizacji zadań dydaktycznych i wychowawczych”*.

Na podstawie przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej stwierdza się, że:

1. Nauczyciele planują procesy edukacyjne, stosując zalecane warunki i sposoby realizacji programów nauczania uwzględniających podstawę programową kształcenia ogólnego oraz ram programowych kształcenia uzupełniającego.
2. Nauczyciele wybierają i modyfikują programy nauczania w zależności od potrzeb uczniów.

3. Uczniowie klas nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz w ramach programowych kształcenia uzupełniającego z uwzględnieniem osiągnięć z poprzedniego etapu edukacyjnego.
4. W szkołach w Ośrodku monitoruje się realizację podstawy programowej oraz ram programowych kształcenia uzupełniającego w odniesieniu do uczniów.
5. Nauczyciele diagnozują i analizują osiągnięcia uczniów z uwzględnieniem ich możliwości rozwojowych, formułują i wdrażają wnioski, które przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się, budują u uczniów odpowiedzialność za proces uczenia się.
6. Nauczyciele zapoznali uczniów oraz ich rodziców z wymaganiami wynikającymi z realizacji przyjętych programów nauczania w pełni uwzględniających podstawę programową kształcenia ogólnego oraz ramy programowe kształcenia uzupełniającego.
7. Organizacja konsultacji on-line, dyżurów przedmiotowych, indywidualnych spotkań tematycznych nauczycieli z uczniami lub ich rodzicami sprzyja procesowi uczenia się oraz spełniają rolę wspierającą i motywującą uczniów.
8. Na bieżąco monitorowane są osiągnięcia uczniów. Wnioski z analizy pracy uczniów wykorzystuje się do planowania dalszej pracy oraz w motywowaniu uczniów do uzyskiwania coraz lepszych wyników w nauce i rozwijania ich zainteresowań oraz umiejętności.
9. Uczniowie są mobilizowani do systematycznej pracy i aktywnej obecności na konsultacjach on-line.
10. Nauczyciele prowadzili dodatkowe konsultacje on-line dla uczniów z różnych stref czasowych stosując indywidualizację pracy.
11. Działania podejmowane przez nauczycieli doprowadziły do: nawiązania ściślejszej współpracy między rodzicami a szkołą, systematycznego uczestnictwa uczniów w konsultacjach on-line, aktywności w kołach przedmiotowych oraz współpracy z nauczycielami poszczególnych przedmiotów.

Mocne strony pracy szkół w Ośrodku:

1. Uczniowie mają możliwość kształcenia się w języku polskim w wybranym programie nauczania bez względu na miejsce pobytu za granicą.
2. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz w ramach programowych kształcenia uzupełniającego, co potwierdzają osiągnięte przez nich wyniki w nauce, udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.
3. Monitorowana jest realizacja podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz ram programowych kształcenia uzupełniającego.

4. Osiągnięcia uczniów analizowane są podczas spotkań zespołów przedmiotowych, na posiedzeniach rady pedagogicznej oraz podczas spotkań z rodzicami (dyżurów on-line, spotkań osobistych).
5. Organizacja procesów edukacyjnych oraz atmosfera współpracy pomiędzy nauczycielami-uczniami i rodzicami sprzyja aktywnemu uczeniu się. Właściwy dobór treści do prezentacji multimedialnych wykorzystywanych w trakcie zajęć on-line daje możliwość indywidualizacji pracy ucznia, stopniowania trudności. Zarówno konsultacje on-line, jak i spotkania indywidualne oraz dyżury mają za działanie wspierać rozwój ucznia.
6. Rodzice uczniów szkół w Ośrodku informowani są o osiągnięciach ich dzieci, ich sukcesach, porażkach i trudnościach w nauce. Odbywa się to m.in. w trakcie dyżurów on-line na platformie e-learningowej oraz podczas rozmów indywidualnych.
7. Rodzice uczniów otrzymują ze strony szkoły pomoc w zakresie wsparcia ich dzieci w realizacji wybranego programu nauczania, w postaci przekazania im materiałów dydaktycznych, prezentacji multimedialnych, możliwości uczestniczenia w konsultacjach on-line i dyżurach nauczycielskich.
8. Rodzice dzielą się swoimi opiniami o pracy nauczycieli w rozmowach indywidualnych, podczas dyżurów nauczycielskich, po konsultacjach on-line. Opinie i sugestie rodziców dotyczące życia szkoły jak i realizacji procesu wychowawczego oraz opiekuńczego są dyskutowane w gronie pedagogicznym i brane pod uwagę przy planowaniu i wykonywaniu zadań edukacyjno-wychowawczych.
9. Kształcenie na odległość poprzez aktywne uczestnictwo w konsultacjach on-line, dyżurach, współpracy pomiędzy rodzicami-nauczycielami-uczniami integruje środowisko szkolne.
10. Nauczyciele podejmują działania motywujące uczniów do uzyskiwania lepszych wyników w nauce, poszerzania umiejętności językowych oraz wiedzy o kraju przodków.
11. Nauczyciele współpracują z rodzicami w sprawie postępów ich dzieci w nauce, udzielają wskazówek merytorycznych odnoszących się do zagadnień poruszanych w pracach kontrolnych, jak również dzielą się swoją wiedzą oraz doświadczeniem praktycznym z zakresu psychologii i dydaktyki.
12. Nauczyciele wspólnie z rodzicami motywują uczniów do dalszej pracy i rozwoju swoich zainteresowań, a w szczególności pracy nad umiejętnościami poprawnego posługiwania się językiem polskim, czytania literatury po polsku i poszerzania wiedzy o kulturze polskiej.
13. Współpraca członków rady pedagogicznej wpływa na lepsze wyniki kształcenia, a zmiany dotyczące przebiegu procesów edukacyjnych następują w wyniku wspólnych ustaleń całego grona nauczycielskiego.

14. Dobrze układająca się współpraca nauczycieli szkół w Ośrodku z rodzicami uczniów przyczynia się do podnoszenia jakości kształcenia młodych Polaków poza granicami kraju, rozwoju ich zainteresowań, a także promocji szkoły.
15. System kształcenia na odległość jest promowany w środowisku polonijnym w wielu krajach świata.
16. Rodzice podkreślają, iż doceniają duże zaangażowanie nauczycieli w organizację oraz realizację procesów edukacyjnych oraz rozwiązywanie spraw wychowawczych. Nauczyciele współpracują z rodzicami w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych, co korzystnie wpływa na podniesienie jakości pracy szkoły oraz na rozwój i osiągnięcia uczniów.

Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej

1. Sprawowany nadzór pedagogiczny nad nauczycielami zapewnił wysoką jakość nauczania.
2. Nauczyciele rozpoznają i diagnozują potrzeby i możliwości uczniów.
3. Współpraca nauczycieli z uczniami i ich rodzicami przynosi oczekiwane rezultaty – zwiększenie zainteresowania konsultacjami on-line i zmniejszenie liczby uczniów przystępujących do egzaminów klasyfikacyjnych.
4. Wybrane programy nauczania uwzględniają potrzeby uczniów.
5. Należy monitorować i aktywizować uczniów do systematycznej pracy, nauki oraz uczestniczenia w konsultacjach on-line.
6. Należy kontynuować prowadzenie zajęć dodatkowych zgodnie z aktualnymi potrzebami uczniów w różnych strefach czasowych.
7. Należy stosować indywidualizację pracy na konsultacjach on-line, wzmacniać pozytywne cechy ucznia.
8. Należy mobilizować rodziców do kontrolowania pracy uczniów w domu i czasu jaki uczniowie poświęcają na naukę w celu podniesienia efektów nauczania.

Kontrola

W ramach kontroli przestrzegania przepisów prawa w organizacji działalności dydaktycznej oraz wychowawczej szkół w Ośrodku, zostały przeprowadzone kontrole dokumentacji przebiegu nauczania, systematyczności oceniania uczniów, realizacji podstawy programowej i ram programowych kształcenia uzupełniającego, sposobów recenzowania prac kontrolnych, prowadzenia dokumentacji szkolnej oraz prowadzenia konsultacji on-line i pełnienia przez nauczycieli dyżurów.

Wyniki, wnioski i rekomendacje z przeprowadzonej kontroli

Analiza dokumentacji szkolnej, obserwacja konsultacji on-line, dyżurów nauczycieli i prowadzonych przez nich kół zainteresowań, rozmowy z nauczycielami, rodzicami i uczniami, pozwalają stwierdzić, iż nauczyciele właściwie realizowali programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego i ramy programowe kształcenia uzupełniającego. Nauczyciele na bieżąco monitorowali pracę uczniów oraz informowali podopiecznych i ich rodziców o osiągnięciach edukacyjnych. Rodzice byli zapoznawani z wystawionymi przez nauczycieli ocenami i recenzjami pracy ucznia. Nie zgłoszono zastrzeżeń odnośnie ocen oraz wniosków o ich zmianę. Nauczyciele stosowali różne metody pracy, aktywizowali, wspomagali uczniów w procesie zdobywania wiedzy oraz nabywania umiejętności dzielenia się nią. Indywidualizowali pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Kontrolą objęto również sposób organizowania oraz przebieg egzaminów klasyfikacyjnych, poprawkowych i egzaminu maturalnego w formie pisemnej i ustnej, zarówno w terminie głównym, jak i poprawkowym. Wynika z niej, że egzaminy klasyfikacyjne i poprawkowe były prawidłowo przeprowadzone. Egzaminy maturalne z poszczególnych przedmiotów przebiegały zgodnie z procedurami określonymi przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

Wspomaganie

Wnioski z ubiegłego roku szkolnego oraz bieżące potrzeby znalazły odzwierciedlenie w części dotyczącej wspomagania. Zadania wynikające ze wspomagania dotyczyły organizowania szkoleń wewnętrznych, uczestnictwa w szkoleniach zewnętrznych, konferencjach, kursach oraz kongresach. Nauczyciele szkół w Ośrodku uczestniczyli w następujących szkoleniach i konferencjach:

- Użyteczne programy i aplikacje (w tym narzędzia do weryfikacji wiedzy i umiejętności uczniów oraz graficzne prezentacje treści);
- Prawo autorskie a TIK, wykorzystywanie, tworzenie i udostępnianie materiałów edukacyjnych na różnych licencjach;
- Gamifikacja. WebQuest. Odwrócona klasa;
- Neurodydaktyka w praktyce szkolnej, czyli innowacyjna edukacja;
- Metody aktywizujące w pracy w szkole;
- Multimedia w praktyce szkolnej – jak wykorzystać dostępne technologie w przystępny i łatwy sposób dla uczniów i nauczycieli;
- Krytyczny nastolatek – okres bezkrytycznych poszukiwań;
- Wykorzystanie ICT w nauczaniu i uczeniu się języków obcych;

- Program innowacyjny i nowatorskie rozwiązania w pracy nauczycieli jako główne kryteria związane z oceną pracy nauczyciela zgodnie z nowymi przepisami prawa;
- Jak przygotować się do zmian związanych z oceną pracy nauczyciela zgodnie ze zmianami w karcie Nauczyciela i aktami wykonawczymi? Nowe zadania dyrektora związane z oceną pracy nauczycieli i awansem zawodowym;
- Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- Konferencja Niepodległa. Wybitni polscy uczeni świata. Nauki przyrodnicze;
- V Kongres Edukacja i Rozwój;
- Warsztaty metodyczne Matura z biologii - analiza wyników egzaminu oraz wskazówki metodyczne do efektywnej pracy z uczniem;
- Nowa podstawa programowa z biologii;
- RODO - znam i rozumiem. Zasady ochrony danych osobowych dla pracowników oświaty;
- Okresowe szkolenie BHP dla nauczycieli;
- Zrozumieć więcej. Nauczyć łatwiej. Wyzwania współczesnego ucznia i nauczyciela szkoły średniej;
- Zasady udzielania pierwszej pomocy w placówce oświatowej;
- Praca na platformie edukacyjnej;
- Kompetencje kluczowe wyznacznikiem efektywnego kształcenia;
- Egzamin ósmoklasisty języka polskiego. Jak przygotować uczniów do nowego egzaminu?;
- Jak lektura ma zachwycać, skoro nie zachwyca? Teksty obowiązkowe w nowej podstawie programowej;
- AAC komunikacja wspomagająca i alternatywna – jak zacząć pracę w obszarze komunikacji z dzieckiem lub dorosłą osobą z autyzmem?;
- Nauka mowy i komunikacji u dzieci z ASD;
- Szkolenie z Silent Book (metoda komunikacji bez użycia słów);
- Jak rozmawiać z roszczeniowym rodzicem?;
- Praca z trudnym rodzicem;
- Jak wprowadzać elementy sztuk walki na lekcji wychowania fizycznego;
- W sprawnym ciele zdrowy duch - czyli o roli aktywności fizycznej w wychowaniu dzieci i młodzieży;
- Procedury organizowania i przeprowadzania egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2019;
- Szkolenie członków Komisji Nadzorujących pisemne egzaminy maturalne.
- Szkolenie członków Przedmiotowych Komisji Egzaminacyjnych przeprowadzających ustne egzaminy maturalne;

- Szkolenie w zakresie przygotowania i prowadzenia konsultacji on-line na platformie edukacyjnej.

Szkolenia zostały pozytywnie ocenione przez nauczycieli. Uznano je za użyteczne oraz pomocne w realizacji zadań edukacyjnych. Zebrania rady pedagogicznej dotyczyły także:

- organizacji pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej w roku szkolnym 2018/2019,
- działalności zespołów przedmiotowych,
- analizy wyników egzaminu maturalnego,
- klasyfikacji i zatwierdzania ocen z poszczególnych przedmiotów,
- bieżącego przekazywania informacji o zmianach w obowiązujących przepisach prawa dotyczących działalności szkoły,
- inspirowania i organizowania współpracy między nauczycielami.

Wszyscy nauczyciele zostali zobowiązani do stosowania w praktyce szkolnej wiedzy i umiejętności, które zdobyli podczas różnych szkoleń oraz wzajemnego dzielenia się wiedzą i doświadczeniem.

Monitoring

W zakresie monitoringu zwracano szczególną uwagę na realizację podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz ram programowych kształcenia uzupełniającego na wszystkich etapach edukacyjnych. Monitoring potwierdził, że uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz w ramach programowych kształcenia uzupełniającego a nauczyciele na bieżąco monitorują realizację podstawy programowej oraz ram programowych kształcenia uzupełniającego. Nauczyciele, planując procesy edukacyjne, uwzględniają zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz ram programowych kształcenia uzupełniającego, diagnozują i analizują osiągnięcia uczniów z uwzględnieniem ich predyspozycji psychofizycznych. Przyczynia się to do podniesienia jakości procesu nauczania oraz zwiększenia efektów uczenia się. Organizacja procesów edukacyjnych i stosowane metody pracy sprzyjają uczeniu się oraz spełniają rolę wspierającą i motywującą uczniów.

W szkołach w Ośrodku monitoruje się osiągnięcia uczniów, a efekty tego monitoringu i wnioski z jego analizy wykorzystuje się w dalszym planowaniu pracy oraz w motywowaniu uczniów do uzyskiwania przez nich coraz lepszych wyników i osiągania sukcesów edukacyjnych.

II. Czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego nad kierownikami szkolnych punktów konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej oraz dyrektorem Zespołu Szkół im. Zygmunta Mineyki przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Atenach w roku szkolnym 2018/2019 były realizowane przez wicedyrektora Ośrodka ds. szkół i oświaty polonijnej.

W roku szkolnym 2018/2019 funkcjonowało 66 szkolnych punktów konsultacyjnych i Zespół Szkół im. Zygmunta Mineyki przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Atenach. We wszystkich tych szkołach naukę pobierało 16 942 uczniów, w tym:

- 16 454 uczniów w szkolnych punktach konsultacyjnych,
- 488 w Zespole Szkół w Atenach.

W odniesieniu do stopni awansu zawodowego kadry kierowniczej punktów i szkół za granicą było zatrudnionych:

- 20 nauczycieli dyplomowanych,
- 19 nauczycieli mianowanych,
- 23 nauczycieli kontraktowych.

Ewaluacja zewnętrzna

Dyrektor Ośrodka przeprowadza ewaluacje zewnętrzne i kontrole w punktach i szkołach za granicą na podstawie art. 57 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r., poz. 1148 ze zm.), rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie powierzenia Ośrodkowi Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą sprawowania nadzoru pedagogicznego nad szkolnymi punktami konsultacyjnymi oraz szkołami i zespołami szkół w Polsce i za granicą, a także wykonywania w odniesieniu do nich zadań organu prowadzącego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1599) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2017 poz. 1658).

W roku szkolnym 2018/2019 zaplanowano i przeprowadzono 3 zewnętrzne ewaluacje problemowe w zakresie następujących obszarów i wymagań:

1. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
2. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
3. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.
4. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

Badaniom ewaluacyjnym poddano następujące punkty:

- 1) Szkolny Punkt Konsultacyjny im. Władysława Warneńczyka przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Sofii (ewaluacja przeprowadzona w dniach 17 - 18 marca 2019 r.),
- 2) Szkolny Punkt Konsultacyjny im. Adama Mickiewicza przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu (ewaluacja przeprowadzona w dniach 27 - 30 marca 2019 r.),
- 3) Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Konsulacie Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Mediolanie z siedzibą w Bolonii (ewaluacja przeprowadzona w dniach 11- 12 maja 2019 r.).

We wszystkich punktach, w których przeprowadzono ewaluację, badaniem objęto całe środowisko szkolne – uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, kierownika oraz przedstawicieli organizacji współpracujących ze szkołą. Przeprowadzono obserwację zajęć i analizę dokumentacji. Do sporządzenia raportu wykorzystano metody ilościowe oraz jakościowe. Każdorazowo dbano, by w ramach zbierania danych o pracy punktu ewaluatorzy spotkali się z przedstawicielami polskiej placówki dyplomatycznej, przy której działa dany punkt.

Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych ewaluacji zewnętrznych

1. Punkty, które zostały poddane planowej ewaluacji zewnętrznej, realizują procesy edukacyjne zgodnie z treściami ram programowych kształcenia uzupełniającego, dostosowują do nich programy przedmiotowe.
2. Procesy edukacyjne realizowane w punktach służą rozwojowi uczniów w zakresie dydaktycznym, społecznym, patriotycznym, wychowawczym, a różnorodne metody i formy pracy stosowane przez nauczycieli sprzyjają doskonaleniu umiejętności logicznego, krytycznego myślenia uczniów, pozwalając im efektywnie angażować się w zajęcia lekcyjne, projekty szkolne, międzyszkolne i międzynarodowe.
3. Punkty realizują w miejscowym środowisku różnorodne działania na rzecz promocji języka polskiego, kultury polskiej i tradycji narodowych. Włączając w te działania uczniów, budują ich wrażliwość społeczną, odpowiedzialność, poczucie więzi, tolerancji.
4. Uczniowie są informowani przez nauczycieli o jakości swojej pracy, wiedzą, jaki jest cel poszczególnych zajęć, znają formułowane wobec nich oczekiwania; poprzez przekazywaną przez nauczycieli informację zwrotną czują się docenieni i zachęceni do dalszej, efektywnej pracy.
5. Nauczyciele współpracują ze sobą w ramach zespołów przedmiotowych, doskonalą się. Opracowując roczne plany pracy, pamiętają o specyfice szkoły działającej poza Polską,

- kładą nacisk na umiejętności uczniów w zakresie języka polskiego, znajomość historii i geografii Polski, dbając o korelację międzyprzedmiotową.
6. W procesie zarządzania punktem, większość kierowników i grona pedagogicznego dba o zgodność działań z prawem oświatowym; prowadzony jest nadzór pedagogiczny a wnioski wykorzystywane są do doskonalenia dalszej pracy dydaktycznej. Z przeprowadzonych ewaluacji wynika jednak, że należy wzmocnić w punktach użyteczność wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego poprzez ciągłe monitorowanie uzgodnionych sposobów ich wdrażania na różnych poziomach organizacyjnych punktu, a także końcową ocenę stopnia osiągnięcia założonego celu.
 7. Większość rodziców wskazała, że nauczyciele przekazują im informacje o dziecku w sposób, który rodzice uważają za najbardziej wygodny, oceniają ich dziecko sprawiedliwie, a ocena ta wpływa motywująco na proces uczenia się. Stałemu wzrostowi zadowolenia rodziców sprzyja stałe monitorowanie przez kierowników respektowania przez nauczycieli zasad oceniania, promowania i klasyfikowania.
 8. W większości punktów rodzice współdecydują w sprawach punktu lub uczestniczą w podejmowanych decyzjach. Rodzice współpracują z Radą Pedagogiczną i inicjują działania na rzecz szkoły i uczniów, włączając się następnie w ich realizację. Współpraca nauczycieli i rodziców pozytywnie oddziałuje na procesy edukacyjne, buduje wzajemne zaufanie i poczucie bezpieczeństwa wszystkich podmiotów szkoły.
 9. Ważną kwestią jest respektowanie zasad funkcjonowania rady rodziców na terenie danego punktu. Nie wszystkie ewaluowane punkty przestrzegają w tej kwestii przepisów prawa.
 10. Współpraca pomiędzy statutowymi organami punktu nie we wszystkich punktach układa się pozytywnie. W niektórych pojawiają się poważne zakłócenia w komunikacji pomiędzy rodzicami, kierownikiem i nauczycielami. Konieczne jest monitorowanie tej współpracy przez Ośrodek.
 11. W większości punktów poddanych ewaluacji kierownicy starają się zapewnić odpowiednie warunki do realizacji zadań edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych. Proces ten wymaga jednak ciągłego doskonalenia.
 12. Nie we wszystkich punktach współpraca kierownika z rodzicami, gronem pedagogicznym oraz placówką dyplomatyczną układa się właściwie. Dochodzi do konfliktów między organami punktu. Konieczne jest monitorowanie tej kwestii przez Ośrodek.
 13. Należy wspomagać nauczycieli i kierowników w stosowaniu rozwiązań organizacyjnych przyczyniających się do podnoszenia jakości wzajemnej współpracy wszystkich organów szkolnych.

Kontrole planowe

W roku szkolnym 2018/2019 przeprowadzono 3 kontrole zgodnie z planem nadzoru

pedagogicznego w następujących punktach:

- 1) w Szkolnym Punkcie Konsultacyjnym im Adama Mickiewicza przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu (kontrolę przeprowadzono w dniach 27 - 29 marca 2019 r.),
- 2) w Szkolnym Punkcie Konsultacyjnym przy Konsulacie Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Mediolanie z siedzibą w Bolonii (kontrolę przeprowadzono w dniach 11 - 12 maja 2019 r.),
- 3) w Szkolnym Punkcie Konsultacyjnym im. Władysława Warneńczyka przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Sofii (kontrolę przeprowadzono w dniach 17- 18 maja 2019 r.).

Kontrole przeprowadzone w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego odbyły się w zakresie:

- Przestrzegania przepisów prawa w zakresie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów.
- Zgodności realizacji zajęć edukacyjnych z języka polskiego i wiedzy o Polsce z ramami programowymi kształcenia uzupełniającego dla szkolnych punktów konsultacyjnych.

Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych kontroli planowych

Na podstawie przeprowadzonych w szkolnych punktach konsultacyjnych kontroli odnoszących się do przestrzegania przepisów prawa w zakresie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przygotowania egzaminów stwierdza się, że:

1. Wszystkie punkty realizują programy nauczania uwzględniające ramy programowe kształcenia uzupełniającego, określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz. U. z 2017 r. poz. 1648) oraz na każdym etapie edukacyjnym plany nauczania uzupełniającego w zakresie edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego oraz wiedzy o Polsce, określone w załączniku nr 2 wymienionego wyżej rozporządzenia.
2. Należy monitorować liczbę uczniów uczęszczających do punktów i szkół za granicą oraz przydział godzin dla nauczycieli w arkuszu organizacyjnym.
3. Należy kontrolować przestrzeganie przepisów w zakresie dotyczącym prowadzenia przez punkty i szkoły za granicą dokumentacji szkolnej zgodnie z § 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1646).

4. Nie we wszystkich kontrolowanych punktach nauczyciele na początku roku szkolnego poinformowali uczniów oraz ich rodziców o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania zgodnie z art. 44b ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198 z późn. zm.).
5. Nie we wszystkich kontrolowanych punktach, nauczyciele na początku roku szkolnego poinformowali uczniów oraz ich rodziców o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów zgodnie z art. 44b ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198 z późn. zm.).
6. Nie we wszystkich kontrolowanych punktach, nauczyciele na początku roku szkolnego poinformowali uczniów oraz ich rodziców o warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej zgodnie z art. 44b ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198 z późn. zm.).
7. Nie we wszystkich kontrolowanych punktach, nauczyciele przestrzegają warunków i sposobu przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia zgodnie z art. 44b ust. 6 pkt 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198 z późn. zm.).
8. Nie we wszystkich kontrolowanych punktach, nauczyciele przestrzegali zasad i trybu udostępniania uczniowi i jego rodzicom sprawdzonych i ocenionych prac pisemnych, o których mowa w art. 44e ust. 4 w zw. z art. 44e ust. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198 z późn. zm.).
9. Nie we wszystkich kontrolowanych punktach, nauczyciele poinformowali wszystkich uczniów i ich rodziców przed klasyfikacyjnym plenarnym zebraniem rady pedagogicznej o przewidywanych dla nich rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych zgodnie z art. 44g ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198 z późn. zm.).
10. Kierownicy organizując proces nauczania i sprawując nadzór pedagogiczny powinni stale monitorować przygotowanie oraz sposób prowadzenia lekcji przez nauczycieli zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz. U. z 2017 r. poz. 1648).
11. Z kontroli prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania wynika, że nie wszyscy nauczyciele indywidualizują pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.
12. W zakresie planowania nadzoru pedagogicznego istnieje konieczność wzmocnienia kompetencji kierowników w tym obszarze.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli zgodności realizacji zajęć edukacyjnych z języka polskiego i wiedzy o Polsce z ramami programowymi kształcenia uzupełniającego w punktach stwierdza się, że:

1. Liczba obowiązkowych zajęć edukacyjnych w semestrze w arkuszu organizacyjnym dla każdego oddziału na każdym etapie edukacyjnym jest zgodna z planem nauczania uzupełniającego.
2. Nauczyciele realizują treści nauczania w zakresie tworzenia i odbioru wypowiedzi oraz wykorzystania zawartych w nich informacji, w zakresie wskazanych tekstów kultury, kręgów tematycznych.
3. Nauczyciele realizują treści nauczania w zakresie edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego oraz wiedzy o Polsce w zależności od danego etapu edukacyjnego.

Kontrole doraźne

W roku szkolnym 2018/2019 przeprowadzono dwie kontrole doraźne:

- w Zespole Szkół im. Zygmunta Mineyki przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Atenach (kontrolę przeprowadzono w dniach 5 – 6 grudnia 2018 r.),
- w Szkolnym Punkcie Konsultacyjnym przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Bratysławie (kontrolę przeprowadzono w dniach 15 – 16 grudnia 2018 r.).

Kontrole doraźne zostały przeprowadzone w zakresie:

- 1) Zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki. Udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- 2) Zgodności organizacji pracy punktu/szkół za granicą w roku szkolnym 2018/2019 z przepisami prawa. Przestrzeganie statutu szkoły.

Osoby kontrolujące wydały ogółem 8 zaleceń w każdym z ww. zakresów.

Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych kontroli doraźnych

Istnieje potrzeba wzmocnienia procesu monitorowania prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania, przestrzegania zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, przestrzegania przez nauczycieli zasad wewnątrzszkolnego oceniania.

Monitoring

Monitoring potwierdził, że uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz w ramach programowych kształcenia uzupełniającego, a nauczyciele na bieżąco monitorują realizację treści w odniesieniu do klasy i indywidualnego ucznia. Nauczyciele planując procesy edukacyjne, uwzględniają zalecane warunki i sposoby realizacji nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz ram

programowych kształcenia uzupełniającego, diagnozują i analizują osiągnięcia uczniów z uwzględnieniem ich predyspozycji psychofizycznych. Przyczynia się to do podniesienia jakości procesu nauczania oraz zwiększenia efektów uczenia się.

Organizacja procesów edukacyjnych i stosowane metody pracy sprzyjają uczeniu się oraz spełniają rolę wspierającą i motywującą dla uczniów.

Analiza wyników z przeprowadzonego monitorowania wskazuje na potrzebę dalszego wspierania kierowników punktów oraz dyrektora Zespołu Szkół w Atenach w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego.

Wspomaganie

W ramach wspomagania członkowie rad pedagogicznych punktów oraz szkół za granicą uczestniczyli w wybranych przez siebie szkoleniach oferowanych przez ORPEG PCN oraz inne instytucje szkoleniowe.

Kierownicy oraz dyrektor Zespołu Szkół w Atenach uczestniczyli w konferencji: Rozwój polskiej edukacji za granicą. Spotkanie zarządcze obejmowało m.in. zapoznanie ze zmianami w zakresie oceny pracy nauczycieli/dyrektorów oraz awansu zawodowego nauczycieli/dyrektorów.

Ponadto uczestniczyli w następujących szkoleniach stacjonarnych, on-line oraz kursach kwalifikacyjnych: Awans zawodowy nauczycieli. Zmiany w awansie zawodowym, zatrudniania i kwalifikacji nauczycieli; Zmiany w zakresie oceniania pracy nauczycieli oraz dyrektorów szkół/kierowników SPK; Sposoby pracy z tekstem literackim na wybranych przykładach; Piosenka na lekcjach języka polskiego; Ortografia na wesoło; Gry i zabawy doskonalące technikę czytania; Teatrzyk Kamishibai - podstawowe wiadomości, wykorzystanie teatrzyku w pracy z tekstem literackim; Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych i liceach ogólnokształcących za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego - 30 godzin; 160-godzinny kurs kwalifikacyjny przygotowujący nauczycieli języków obcych do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych zgodnie z planem nauczania uzupełniającego.

Przekazywanie informacji o istotnych zagadnieniach dotyczących systemu oświaty za granicą i zmianach w przepisach prawa dotyczących funkcjonowania punktów, szkół za granicą oraz szkół w Ośrodku prowadzono z wykorzystaniem sharepointa oraz korespondencji seryjnej wysyłanej drogą mailową.

Jednocześnie nauczyciele i kierownicy punktów mogli korzystać ze wsparcia merytorycznego pracowników Ośrodka, m.in. w zakresie:

- wypełniania na platformie e-learningowej arkusza organizacyjnego szkoły oraz nanoszenia zmian,

- tworzenia tematycznych kart pracy dla wiedzy o Polsce oraz języka polskiego,
- promowania uczniów przy zróżnicowanej liczbie nieobecności na zajęciach,
- wypełniania dziennika lekcyjnego, arkuszy ocen oraz innej dokumentacji szkolnej,
- realizowania ram programowych kształcenia uzupełniającego w poszczególnych klasach, w tym w grupach wiekowych,
- przygotowywania uczniów do olimpiad przedmiotowych,
- archiwizacji dokumentacji szkolnej,
- procedury zmiany statutu,
- zasad oceny pracy nauczycieli.

III. Czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego nad nauczycielami skierowanymi do Szkół Europejskich w roku szkolnym 2018/2019 były realizowane przez wizytatora Szkół Europejskich.

Informacje ogólne o nauczycielach

W roku szkolnym 2018/19 do Szkół Europejskich zostało skierowanych 33 polskich nauczycieli, w tym jeden zastępca dyrektora Szkoły Europejskiej Bruksela III ds. szkoły podstawowej i przedszkola, jeden kierownik Wydziału Matury Europejskiej w Biurze Sekretarza Generalnego, 16 nauczycieli do szkół podstawowych i przedszkoli oraz 15 nauczycieli do szkół średnich w Szkołach Europejskich Bruksela I, Luksemburg I i Monachium. Wszyscy nauczyciele posiadali pełne kwalifikacje i zostali zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy.

Miasto	Przedszkole i szkoła podstawowa*	Szkoła średnia**	Razem liczba nauczycieli	Razem liczba etatów
Bruksela	11	10	21	21
Luksemburg	6	5	11	11
Monachium	0	1	1	1
Razem	17	16	33	33

*wraz z zastępcą dyrektora Szkoły Europejskiej Bruksela III ds. szkoły podstawowej i przedszkola,

**wraz z kierownikiem Wydziału Matury Europejskiej w Biurze Sekretarza Generalnego.

Stopnie awansu zawodowego nauczycieli skierowanych do Szkół Europejskich:

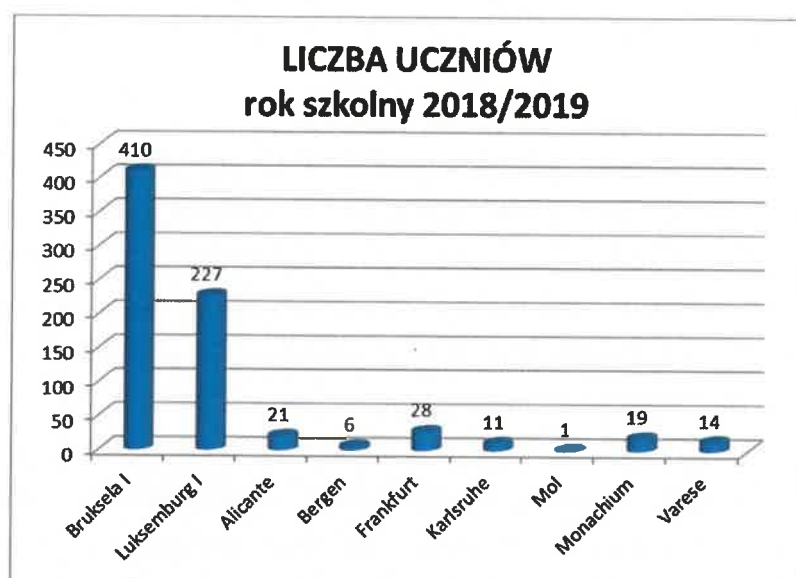
- nauczyciele dyplomowani - 21
- nauczyciele mianowani - 9
- nauczyciele kontraktowi - 3

d) nauczyciele bez stopnia awansu - 3

Informacje ogólne o uczniach

W roku szkolnym 2018/19 do Szkół Europejskich uczęszczało ogółem 971 uczniów polskiej narodowości, z których 737 uczyło się języka polskiego. W Szkole Europejskiej Bruksela I oraz Luksemburg I funkcjonuje sekcja polska. W pozostałych szkołach polscy uczniowie mają status SWALS, czyli uczniów bez sekcji językowej. Tabela poniżej ujmuje dane szczegółowe dotyczące liczby dzieci uczących się języka polskiego z podziałem na poszczególne Szkoły Europejskie według stanu na 30 czerwca 2019 r.

Szkoła	Przedszkole	Szkoła podstawowa	Szkoła średnia	Razem
Bruksela I	21	193	196	410
Luksemburg I	23	108	96	227
Alicante	5	12	4	21
Bergen	0	3	3	6
Frankfurt	5	16	7	28
Karlsruhe	2	6	3	11
Mol	0	1	0	1
Monachium	1	7	11	19
Varese	2	7	5	14
Razem	59	353	325	737

Ocena i kontrola pracy polskich nauczycieli

Polski wizytator Szkół Europejskich sporządził ogółem ocenę pracy 12 nauczycieli skierowanych do Szkół Europejskich. Wszystkie oceny były pozytywne, w związku z czym oceniani nauczyciele otrzymali nowe kontrakty. Należy podkreślić, iż równolegle z dokonywaniem oceny pracy została przeprowadzona kontrola przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa Szkół Europejskich w zakresie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej

W drugim roku pracy ocenę pozytywną otrzymały następujące osoby: nauczycielka języka polskiego w szkole średniej w Szkole Europejskiej Luksemburg I, nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Europejskiej Luksemburg I, dwie nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Europejskiej Bruksela I, nauczycielka wychowania fizycznego w szkole średniej w Szkole Europejskiej Bruksela I oraz nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej w Szkole Europejskiej Bruksela I.

W piątym roku pracy ocenę pozytywną otrzymały następujące osoby: nauczycielka języka polskiego w szkole średniej w Szkole Europejskiej Bruksela I, dwie nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Europejskiej Bruksela I, nauczycielka wychowania przedszkolnego w Szkole Europejskiej Luksemburg I, nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Europejskiej Luksemburg I oraz nauczycielka muzyki w szkole średniej w Szkole Europejskiej w Monachium.

Ponadto została sporządzona ocena pracy nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej lokalnie zatrudnionej w Szkole Europejskiej w Bergen.

Wspomaganie

1. Organizacja szkoleń dla nauczycieli Szkół Europejskich.

- a) W dniu 29 marca 2019 r. w Brukseli polski wizytator zorganizował szkolenie nauczycieli ze wszystkich Szkół Europejskich uczących języka polskiego w szkole średniej p.n. „*Ocenianie pisemnego i ustnego egzaminu maturalnego z języka polskiego*”. W szkoleniu uczestniczyło 11 nauczycieli języka polskiego z następujących Szkół Europejskich: Bruksela I, Luksemburg I, Varese, Monachium, Frankfurt, Alicante, Bergen i Mol. Udział w szkoleniu wzięła również nauczycielka języka polskiego z Akredytowanej Szkoły Europejskiej w Helsinkach. Szkolenie poprowadził ekspert języka polskiego posiadający doświadczenie w zakresie przeprowadzania szkoleń egzaminatorów maturalnych języka polskiego.
- b) W dniu 14 maja 2019 r. w Brukseli polski wizytator zorganizował szkolenie dla polskich nauczycieli ze Szkoły Europejskiej Bruksela I oraz Luksemburg

I uczących w szkole podstawowej p.n. „*Rozwijanie umiejętności czytania i pisanie w kontekście neuronauk*”. Szkolenie poprowadził ekspert języka polskiego, który był członkiem grupy roboczej opracowującej program nauczania języka polskiego w Szkole Europejskiej na poziomie szkoły podstawowej.

- c) W dniach 6 i 7 sierpnia 2019 r. wizytator Szkół Europejskich przeprowadził szkolenie dla nauczycieli, którzy wygrali konkurs ogłoszony przez Ministra Edukacji Narodowej i rozpoczną pracę w Szkołach Europejskich od dnia 1 września 2019 r. celem udzielenia wszelkich niezbędnych informacji i zapoznania z obowiązującymi przepisami w Szkołach Europejskich.

2. Realizacja projektu *Latająca poradnia* w Szkole Europejskiej Bruksela I.

W dniach 8 – 10 maja 2019 r. zespół specjalistów w składzie: psycholog, neurologopeda i terapeuta integracji sensorycznej, przebadał 25 dzieci pod kątem diagnozy psychologicznej, językoznawczej oraz diagnozy integracji sensorycznej. Wybór dzieci został dokonany przez zespół pedagogiczny każdej klasy. Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc priorytet stanowiły dzieci, które w przyszłym roku szkolnym mają rozpocząć naukę w pierwszej klasie i u których podejrzewana jest niepełna gotowość szkolna oraz dzieci z trudnościami w uczeniu się, które nie były wcześniej badane. Z przeprowadzonych badań specjaliści opracowali łącznie 45 raportów: 13 diagnoz psychologicznych, 16 diagnoz językoznawczych oraz 16 diagnoz w zakresie integracji sensorycznej. Dla rodzin z polskiej sekcji była to jedyna okazja, aby bez konieczności wyjazdu do Polski otrzymać profesjonalny raport dotyczący rozwoju dziecka oraz rekomendacje, które będą cennym źródłem planowania dalszej pracy dla nauczycieli i zespołu nauczycieli wspomagających, co w konsekwencji przełoży się na dobro dziecka. Należy podkreślić, iż wielu rodziców było zainteresowanych zbadaniem dzieci, ale niestety z powodu ograniczeń czasowych nie było to możliwe. Rodzice wnioskowali także, aby projekt rozszerzyć dla uczniów klas szkoły średniej. Zarówno rodzice jak i nauczyciele zwrócili się z prośbą o kontynuację projektu w kolejnym roku szkolnym. Badane dzieci nie ponosiły żadnych kosztów. Dzięki realizacji projektu polscy uczniowie, u których specjaliści zdiagnozowali specjalne potrzeby edukacyjne i w raportach podali zalecenia, mają możliwość skorzystania z pomocy oferowanej bezpłatnie przez Szkołę Europejską.

- 3. Organizacja i koordynacja wyposażania polskich nauczycieli Szkół Europejskich w środki dydaktyczne i pomoce naukowe, w tym zakup i wysyłka.
- 4. Przeprowadzanie spotkań z nauczycielami w celu uaktualnienia wiedzy nauczycieli w zakresie zmian przepisów Szkół Europejskich dotyczących działalności dydaktycznej,

wychowawczej i opiekuńczej.

5. Doradztwo nauczycielom polskim w Szkołach Europejskich oraz zatrudnianym przez dyrektorów szkół akredytowanych.

Monitoring

1. Obserwacja lekcji prowadzonych przez polskich nauczycieli w Szkołach Europejskich wraz ze szczegółowym omówieniem warsztatu pracy nauczyciela, mocnych i słabych stron oraz udzielenie wskazówek i zaleceń.
2. Analiza prawidłowości planów nauczania sporządzonych przez nauczycieli Szkół Europejskich i omówienie nieprawidłowości z nauczycielami.
3. Przeprowadzanie spotkań z rodzicami uczniów Szkoły Europejskiej Bruksela I oraz Szkoły Europejskiej Luksemburg I.

Wnioski i rekomendacje ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego

- 1) Sprawowany nadzór pedagogiczny nad polskimi nauczycielami skierowanymi do pracy w Szkołach Europejskich zapewnił wysoką jakość nauczania.
- 2) Bieżąca analiza planów nauczania (rocznych i okresowych) zapewniła prowadzenie procesu edukacyjnego przez polskich nauczycieli zgodnie z programami nauczania zatwierdzonymi przez Radę Zarządzającą Szkół Europejskich.
- 3) Nauczyciele prowadzą zajęcia w taki sposób, że uczniowie są zaangażowani w proces lekcyjny, a różnorodne metody i formy pracy stosowane przez grono pedagogiczne służą rozwojowi uczniów, a w szczególności ich uzdolnień i zainteresowań.
- 4) Egzamin maturalny pisemny i ustny jest przeprowadzany przez nauczycieli zgodnie z obowiązującymi procedurami.
- 5) Nauczyciele realizują różnorodne działania na rzecz promocji języka polskiego, kultury polskiej i tradycji narodowych.
- 6) Regularnie odbywają się spotkania nauczycieli z wizytatorem, w czasie których omawiane są kwestie wychowawcze i bieżące problemy.
- 7) Regularnie odbywają się spotkania dyrektorów Szkół Europejskich i ich zastępców z polskim wizytatorem, w czasie których poddawana jest analizie jakość wykonywanych zadań przez polskich nauczycieli, a także omawiane są wszystkie

sprawy bieżące.

- 8) Należy kontynuować kompleksowe wsparcie polskich nauczycieli:
 - a) poprzez zorganizowanie szkolenia dla nauczycieli rozpoczynających pracę w Szkole Europejskiej,
 - b) w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych w relacjach uczeń-nauczyciel, rodzic-nauczyciel, nauczyciel-nauczyciel,
 - c) w rozwoju zawodowym (przedstawianie oferty szkoleń stacjonarnych i on-line z zakresu dydaktyki, metodyki nauczania i psychologii),
 - d) poprzez dokonywanie zakupów pomocy i środków dydaktycznych zgodnie z potrzebami nauczycieli.
- 9) Należy kontynuować organizację corocznych szkoleń dla nauczycieli celem właściwego planowania przez nich procesów edukacyjnych i wzbogacenia ich warsztatu pracy poprzez zdobywanie wiedzy i nowych umiejętności.
- 10) Należy wzmocnić kontrolę i nadzór nad nauczycielami zatrudnionymi lokalnie, aby zapewnić wysoką jakość kształcenia.
- 11) Należy kontynuować systematyczny monitoring pracy nauczycieli, a tym samym zadbać o jak najwyższy poziom nauczania.

IV. Czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego nad nauczycielami konsultantami Polonijnego Centrum Nauczycielskiego w roku szkolnym 2018/2019 były realizowane przez wicedyrektora ds. Polonijnego Centrum Nauczycielskiego.

Polonijne Centrum Nauczycielskie (PCN) jest publiczną placówką doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, powołaną przez Ministra Edukacji Narodowej, działającą w ramach Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą.

Ewaluacja

W roku szkolnym 2018/2019 przeprowadzono ewaluację wewnętrzną w zakresie zaspokajania potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki, a także sprawowania nadzoru pedagogicznego, który ma służyć rozwojowi placówki.

W ramach ewaluacji nauczyciele konsultanci PCN analizowali potrzeby oświatowych środowisk polonijnych. W wyniku analizy ankiet zapotrzebowania oraz ankiet ewaluacyjnych, wypełnianych przez uczestników kursów oraz nauczycieli ze środowisk polonijnych, zdecydowano, że dotychczasowa formuła realizowanych szkoleń będzie zachowana, gdyż odpowiada oczekiwaniom nauczycieli. Kursy, ze względu na dostępność oraz ich powszechność realizowane będą w sposób stacjonarny oraz z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Ewaluacja zewnętrzna

W roku szkolnym 2018/19 w Polonijnym Centrum Nauczycielskim w ORPEG została przeprowadzona ewaluacja zewnętrzna w zakresie wymagań:

- Placówka zaspokaja potrzeby osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki.
- Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi.

Czynności ewaluacji zewnętrznej przeprowadzane w placówce były prowadzone przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonej ewaluacji

- PCN jest placówką uznaną i docenioną w środowiskach polonijnych. Jakość świadczonych usług jest wysoko oceniana przez osoby i instytucje zainteresowane edukacją dzieci i młodzieży poza granicami kraju.
- Pracownicy PCN podejmują wiele starań, aby zachęcać osoby korzystające z oferty placówki do doskonalenia zawodowego i własnego rozwoju, w tym aktywizują ich do wymiany doświadczeń, rozwiązywania problemów, służą pomocą i wsparciem podczas indywidualnych konsultacji.
- Systemowe diagnozowanie potrzeb nauczycieli i prowadzenie analizy w tym zakresie oraz otwartość pracowników na zgłaszane pytania i problemy, skutkują dopasowaniem oferty placówki do potrzeb odbiorców i pozytywnymi opiniami o jakości pracy placówki.
- Poprzez prowadzenie ewaluacji wszystkich form doskonalenia i korzystanie z różnych kanałów komunikacji z nauczycielami, placówka systematycznie pozyskuje dane na temat satysfakcji odbiorców usług oraz ich oczekiwań i potrzeb. Informacje te wykorzystywane są do wprowadzania zmian w tematyce i organizacji kursów, w celu podnoszenia ich jakości.
- Podstawą do podejmowania przez PCN działań służących podnoszeniu jakości pracy są wnioski z nadzoru pedagogicznego oraz wyniki ewaluacji prowadzonych form doskonalenia.

Kontrola

Prowadzona w ramach realizacji zadań nadzoru pedagogicznego kontrola obejmowała przestrzeganie przez nauczycieli przepisów prawa, dotyczącego statutowej działalności placówki, w tym realizacji zadań zgodnie z planem pracy poszczególnych konsultantów

(obserwacja zajęć na kursach stacjonarnych i realizowanych techniką e-learning) oraz poprawność merytoryczną i formalną opracowanych materiałów dydaktycznych. Procedury funkcjonujące w ORPEG, obowiązujące wszystkie wydziały i wszystkich pracowników, sprzyjały rzetelnemu dokumentowaniu realizacji zadań statutowych i zadań zleconych. Prowadzono analizę dokumentów (programy kursów, dzienniki, sprawozdania), aby kierownicy kursów byli zmotywowani do bieżącego wypełniania dokumentacji, pamiętając, że procesy edukacyjne to m.in. dokumentowanie realizowanych działań.

Monitoring

W ramach monitoringu zwracano uwagę na jakość funkcjonowania współpracy w zespole, obserwowano pracę konsultantów w placówce, m.in. przy analizie wyników ewaluacji szkoleń, budowie programów kursów, planów, ale także zwracano uwagę na otwartość konsultantów na wspomaganie realizacji zadań wydziałów ORPEG oraz instytucji z nim współpracujących.

W roku szkolnym 2018/2019 konsultanci PCN przeprowadzili zajęcia na kursach on-line (36 kursów) kursów stacjonarnych w kraju i za granicą (21 kursów).

Wspomaganie

Realizowane przez PCN wspomaganie nauczycieli uczących edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego, wiedzy o Polsce oraz tradycji i kultury polskiej w szkołach za granicą odbywało się w sposób systemowy, z uwzględnieniem rozpoznanych potrzeb środowisk i polityki oświatowej MEN. Dużą pomocą w organizacji doskonalenia zawodowego w środowiskach polonijnych służyły placówki dyplomatyczne. Szkolenia poprzedzone były zapotrzebowaniem złożonym do PCN przez oświatowe środowiska polonijne.

W ramach wspomagania nauczyciele konsultanci PCN uczestniczyli w wybranych przez siebie szkoleniach zewnętrznych, np. Edukacja dziecka z doświadczeniem migracyjnym, Kształcenie nauczycieli języka polskiego jako obcego: od teorii do praktyki, Zadania i możliwości szkoły w zakresie kształtowania postaw patriotycznych uczniów, Jak skutecznie wdrażać model szkoły ćwiczeń? Forum Glottodydaktyczne, Ortografia polska dla obcokrajowców.

Wnioski i rekomendacje ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego w PCN

1. W rezultacie sprawowanego nadzoru pedagogicznego w ORPEG Polonijnym Centrum Nauczycielskim utrzymuje się wysoka efektywność pracy nauczycieli. Należy nadal dbać, by przygotowywana oferta szkoleń sprzyjała zorganizowanemu i przemyślanemu planowaniu procesów edukacyjnych, z wykorzystaniem doświadczonych nauczycieli.

2. Należy kontynuować systematyczną kontrolę nauczycieli konsultantów w zakresie poprawności i systematyczności prowadzenia dokumentacji realizacji kursów oraz wspierać ich w realizacji tego zadania.
3. Należy kontynuować analizę badań zewnętrznych i wewnętrznych w zakresie potrzeb doskonalenia nauczycieli polonijnych, biorąc pod uwagę wyniki w planowaniu i modyfikowaniu całorocznej pracy.
4. Należy kontynuować udział nauczycieli PCN w szkoleniach oferowanych przez ORPEG oraz inne instytucje, w tym szkolenia realizowane drogą on-line, motywując ich także do dalszego samokształcenia, zgodnie z potrzebami oświatowych środowisk polonijnych.

Ośrodek Rozwoju
Polskiej Edukacji za Granicą
Dyrektor

Anna Aleksandra Radecka